

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN

THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Verksamhetsberättelse 2020

Grundad 1919

Innehåll

4	16
Stipendiater utsedda under 2020	Utdrag ur reserapporter 2020
8	23
Alumner i pressen	Resultat- och balansräkning
9	25
Stiftelsens organisation	Revisionsberättelse
11	
Donationer till Sverige-Amerika Stiftelsen 2020	
12	
Styrelsens och verkställande direktörens berättelse för 2020	
15	
Stiftelsens tillkomst, uppdrag och verksamhet	

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN

Besök endast efter överenskommelse: Grev Turegatan 14

Postadress: Box 5280, 102 46 Stockholm

E-post: info@sweamfo.se · Telefon: 08-611 46 11 · Websida: www.sweamfo.se

Grafisk form: Ateljé Hunting Flower AB, Stockholm 2021 · Sverige-Amerika Stiftelsen

Sverige-Amerika Stiftelsen

Sverige-Amerika Stiftelsen möjliggör akademisk utbildning och forskning i USA och Kanada för talangfulla och motiverade studenter.

När dessa studenter återvänder till Sverige har de med sig spjutspetskompetens, internationella erfarenheter och kontakter av stort värde för svenskt näringsliv, samhälls- liv och forskning.

Sverige-Amerika Stiftelsens verksamhetsområden:

- Stipendieprogrammet – utdelning av stipendier för forskning och högre utbildning i USA och Kanada
- Övrigt – enstaka förmedlade stipendier och information

Sverige-Amerika Stiftelsens alumner som har fått Nobelpris

Hugo Theorell, medicin 1955

Hannes Alfvén, fysik 1970

Bertil Ohlin, Sveriges Riksbanks pris
i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 1977

Kai Siegbahn, fysik 1981

Sune Bergström, medicin 1982

Arvid Carlsson, medicin 2000

Nobel Prize Medal image used with kind permission:

© ® The Nobel Foundation.

Några inledande ord från VD

VD Anna Rosvall Stuart tillsammans med amerikanska ambassadören Ken Howery.

Verksamhetsberättelsen 2020 är påverkad av den pandemi som drabbat hela världen.

I början av vårterminen 2020 stängde universitet och undervisningen på lägre nivå ställdes om till digital undervisning. Våra stipendiater på Lawrenceville School och Augustana College fick avbryta sina studier och resa hem till Sverige med kort varsel. De som följde en universitetsutbildning på Masters-nivå fick nu sina lektioner digitalt, några

av dem reste hem till Sverige och några fortsatte sina studier på distans från sin studieort i USA.

De som i huvudsak bäst kunde fortsätta sin vistelse var doktorander och postdocs, då laboratorium, arkiv och forskningsinstitut var mer tillgängliga än universitet och skolor.

Några stipendiater i medicin med läkarutbildning kunde rycka in på lokala sjukhus för att hjälpa den akuta vårdkrisen.

Sverige-Amerika Stiftelsen valde i denna situation att möjliggöra flexibel studiestart för stipendiaterna utsedda till läsåret 2020/21 med 12 månader. Flera lärosäten stöpte om sina Mastersprogram till att börja senare och sträckas ut över sommaren.

Vi listar i den här verksamhetsberättelsen både de stipendiater som kunde utföra sina projekt samt de som sköt upp till studiestart 2021.

I januari 2020 befann jag mig i New York och kunde där medverka till en samling med alumner på Generalkonsulatet tillsammans med Generalkonsul och fullmäktigemedlem Annika Rembe.

Därefter förändrades alla möjligheter till möten och resor. Alla Stiftelsens aktiviteter har under 2020 varit digitala, såsom årsmöte, Homecoming och alla styrelsemöten.

Sverige-Amerika Stiftelsen klarade även av den här utmaningen och ser fram emot att få sända ut många fler unga svenska begåvningar till de högst rankade universiteten i USA och Kanada i framtiden.

Trevlig läsning!

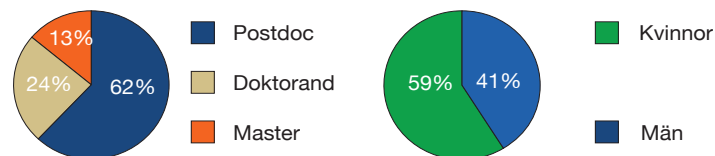
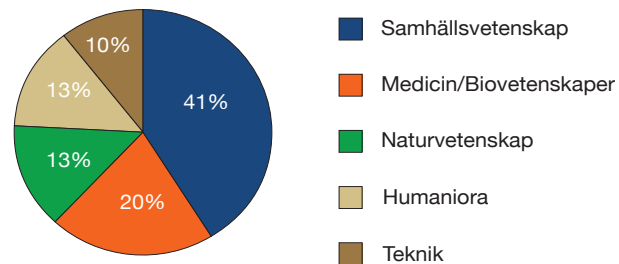
Anna Rosvall Stuart, VD

Stipendiater utsedda under 2020

Under Stiftelsens 101:a år:

- Utsågs 29 stipendiater för högre utbildning och forskning i USA och Kanada till ett sammanlagt värde av c:a 6,7 MSEK inklusive skolavgifter som nedan. Vissa av dessa har med anledning av pandemin skjtitit upp sina studier.
- Fick två studenter stipendier till Augustana College, och en stipendiat utsågs till The Lawrenceville School.

Stipendiater på graduate-, doktorand- och postdoc-nivå:

Stipendiater utsedda under 2020

2020 sköts många utresor upp med anledning av pandemin.

Stipendiater 2020, som kunnat utföra sin vistelse och rekvirerat sitt stipendium:

Sebastian Andersson

Fil.kand., Europeiska studier, University College London

Master-studier, Stadsplanering

Columbia University in the City of New York
New York, NY, USA

Samspelet mellan stad, politik och bevarandet av modernismens arv.

Donator: Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond,
Thanks To Scandinavia

Cathrine Axfors

Medicine doktor, Uppsala universitet

Postdoc-studier, Forskning om forskning

Stanford University

Palo Alto, CA, USA

Hur studier på nordiska hälsoregister genomförs och planeras.

Donator: Borgrättsfonderna

Hamid Behjat

Tekn. Dr., Biomedicinsk teknik, Lunds universitet

Postdoc-studier, neuroradiologi

Harvard University

Cambridge, MA, USA

Utvecklingen av en matematisk modell för hjärnans strukturer som kommer att användas för förbättrad analys av hjärnaktivitet.

Donator: Stiftelsen ASEAs stipendiefond, Ingemar Dörfer

Katarina Bendtz

Filosofie doktor, Partikelfysik, Stockholms universitet

Postdoc-studier, Beräkningsneurovetenskap

Harvard University

Cambridge, MA, USA

De neurala processerna för medvetande, med fokus på att ställa två av de mest framgångsrika teorierna mot varandra.

Donator: Stiftelsen ASEAs stipendiefond

Måns Berglund

Juristexamen, Uppsala universitet

Master-studier, Juridik

Columbia Law School

Columbia University in the City of New York

New York, NY, USA

Folkrätt och internationell processrätt: tvistlösningsmekanismer i traktat.

Donator: Borgrättsfonderna

Adel Daoud

Filosofie doktor, Sociologi, Göteborgs universitet

Postdoc-studier, Fattigdomssociologi

Harvard University

Cambridge, MA, USA

Den prediktiva kraften av maskininlärning guidat av sociologins konceptuella insikter, för att förklara hur global fattigdom är möjligt i en värld där det finns mer än tillräckliga resurser

Donator: Ernst O Eks fond

Johanna Eriksson

Kandidatexamen, Princeton University

Master-studier, management och datavetenskap

Stanford University

Palo Alto, CA, USA

Tillämpningar av data och teknologi som möjliggör ett hållbart matsystem.

Donator: Elof Hanssons stiftelse

Viviane Forsberg

Teknologie doktor, kemiteknik, Mittuniversitetet

Postdoc-studier, teknisk fysik

Northwestern University

Chicago, IL, USA

Inkapsling av bioresorberbar elektronik baserad på oorganiska material för biomedicinska applikationer.

Donator: Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond

Aram Ghalali

Medicine doktor, Karolinska Institutet

Postdoc-studier, Boston Children's Hospital

Harvard Medical school

Boston, MA, USA

Oncogener och läkemedelsutveckling för aggressiva former av cancer.

Donator: Tetra Laval

Arvid Guterstam

Medicine doktor, Karolinska Institutet

Postdoc-studier, kognitiv neurovetenskap

Princeton University

Princeton, NJ, USA

Vad som händer i den mänskliga hjärnan när vi tänker på andra individers mentala tillstånd.

Donator: Ernst O Eks fond (Prins Bertils stipendium)

Maria Lemdal Sjöstrand

Medicine doktor, Karolinska Institutet

Postdoc-studier, immunterapi

Memorial Sloan Kettering Cancer Center

New York, NY, USA

Cancerbehandling med så kallade CAR T-celler, där patientens egna immunceller isoleras och modifieras för att kunna attackera cancerceller.

Donator: Ernst O Eks fond

Ellen Nohle

Master-studier, Juridik
Yale Law School
Yale University
New Haven, CT, USA

Folkrätt.

Donator: Ernst O Eks fond; Mariana Burenstam
Linders stipendium, Thanks To Scandinavia

Ludwig Schmitz

MA, Litteraturvetenskap, Stockholms universitet
Doktorandstudier, Litteraturvetenskap
New York University
New York, NY, USA

Svensk socialdemokrati, ras, etnicitet och avkolonisering, med ett fokus på Alva och Gunnar Myrdals arbete.

Donator: Sten Westerbergs stipendium

Bahira Shahim

Medicine doktor, Karolinska Institutet
Postdoc-studier, interventionell kardiologi
Columbia University in the City of New York
New York, NY, USA

Hur diabetes påverkar hjärtmuskeln och därmed överlevnad hos patienter med hjärtinfarkt.

Donator: Ingegerd and Viking Olov Björk's Scholarship Trust

Ambjörn Sjörs

Filosofie doktor, Semitiska språk, Uppsala universitet
Postdoc-studier, Nära Östern-språk och civilisationer

Oriental Institute
University of Chicago
Chicago, IL, USA

Att beskriva och förklara utvecklingen av reciproka konstruktioner i semitiska språk, bland annat bibelhebreiska, fornarabiska och akkadiska.

Donator: Borgrättsfonderna

Stipendiater 2020 med uppskjuten start till 2021 med anledning av pandemin:**Noura Alkhalili**

Filosofie doktor, Kulturgeografi och Ekonomisk geografi, Lunds universitet
Postdoc-studier, Department of Middle Eastern, South Asian and African Studies
Columbia University in the City of New York
New York, NY, USA

Energiomställningar till förnybara energikällor i Nordafrika, samt att överföra solenergi från Nordafrika till Europa.

Donator: Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond

Alexandra Alvarsson

Medicine doktor, Karolinska Institutet
Postdoc-studier, Neurovetenskap och diabetes
Icahn School of Medicine at Mount Sinai
New York, NY, USA

Hur hjärnans glukoskänsliga nervceller reglerar kroppens blodsockernivåer.

Donator: Ernst O Eks fond

Lina Andersson

Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola
Doktorandstudier, spelteori och beteendekonometri
Columbia University in the City of New York
New York, NY, USA

Hur känslor påverkar strategiskt beslutsfattande vid samarbeten, investeringar och förhandlingar.

Donatorer: Stiftelsen Bergsingenjör Axel Ax:son Johnsons stipendiefond, Stiftelsen Hans Werthéns stipendiefond

Nina Carlsson

Pol.mag., Statsvetenskap, Uppsala universitet
Doktorandstudier, statsvetenskap
Centre for the Study of Democracy and Diversity
Queen's University
Kingston, ON, Kanada

Normer och praktiker kring integrationspolitik i

stater med nationella minoriteter och/eller urfolk.

Donator: Ernst O Eks fond

6

Elizabeth Castaldo Lundén

Filosofie doktor, Modevetenskap, Stockholms Universitet

Postdoc-studier, Media
School of Cinematic Arts
University of Southern California
Los Angeles, CA, USA

Oscars röda matta-fenomens globala påverkan.

Donator: Anders Zorns stipendiefond

Cissi Efraimsson

Kandidat, Fri Konst, Kungl. Konsthögskolan
Master-studier, Film/Video
California Institute of the Arts
Valencia, CA, USA

Animation med fokus på filmregi.

Donator: Anders H. Pers stipendium

Ann Eklund

Filosofie doktor, Naturvårdsbiologi
Sveriges Lantbruksuniversitet
Postdoc-studier, Human Dimensions of Natural Resources Department
Colorado State University
Fort Collins, CO, USA

Samhällsvetenskapliga perspektiv av viltförvaltning och bevarande.

Donator: Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond

Hanna Erixon Aalto

Filosofie doktor, Arkitektur och stadsbyggnad,
Kungliga Tekniska Högskolan
Postdoc-studier, stadsbyggnad och urban design
University of California
Los Angeles, CA, USA

Transdisciplinära, "co-design"-processer som en nyckel till en mer inkluderande, resilient och hållbar stadsutveckling.

Donator: Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond

Mikaela Görlin

Filosofie doktor, Tekniska Universitetet i Berlin
 Postdoc-studier, katalysatorer och batterier
 Massachusetts Institute of Technology
 Boston, MA, USA
Att förstå och utveckla mer effektiva material.
 Donator: Borgrättsfönderna

Alfred Jimenez Villafana

Diplom, Komposition, Universitet för Musik und
 Darstellende Kunst, Wien
 Doktorandstudier, Komposition
 University of California, Berkeley
 Berkeley, CA, USA
*Komponerande utifrån massiv tystnad där musik
 skapas genom koncentrerad fysisk impulsiv
 aktivitet.*
 Donator: Fritz O Fernströms stipendiefond, JP
 Seeburgs stipendiefond

Robert Pettersson

Teknologie doktor, Teknisk mekanik, Kungliga
 Tekniska Högskolan
 Postdoc-studier, Colorado School of Mines
 Denver, CO, USA
*Att förutsäga avverkningstakt och öka förståelse
 av brytningsprocessen vid mekanisk bergavverk-
 ning.*
 Donator: Ingegerd and Viking Olov Björks Schol-
 arship Trust

Otto Simonsson

MA, Folkrätt, SOAS University of London
 Postdoc-studier, psykologi
 University of Wisconsin-Madison
 Madison, WI, USA
*Effekt av mindfulness-baserade interventioner
 på politiska åsikter och tolerans mellan politiska
 motståndare.*
 Donator: J Sigfrid Edströms stipendiefond

Emma Truvé

Ekonomie kandidat, Lunds Universitet
 Master-studier, Tandon School of Engineering
 New York University
 New York, NY, USA
*Informationsteknologi, ledarskap och innova-
 tion.*
 Donator: Stockholms Grosshandelsbundet

Alfred Wahlforss

BSc, industriell ekonomi, KTH
 Master-studier, Management Science & Engine-
 ering Harvard University
 Cambridge, MA, USA
*Företagsekonomi och datorvetenskap, med
 fokus på maskininlärning.*
 Donator: Familjen Mix Entreprenörstiftelse

The Lawrenceville School

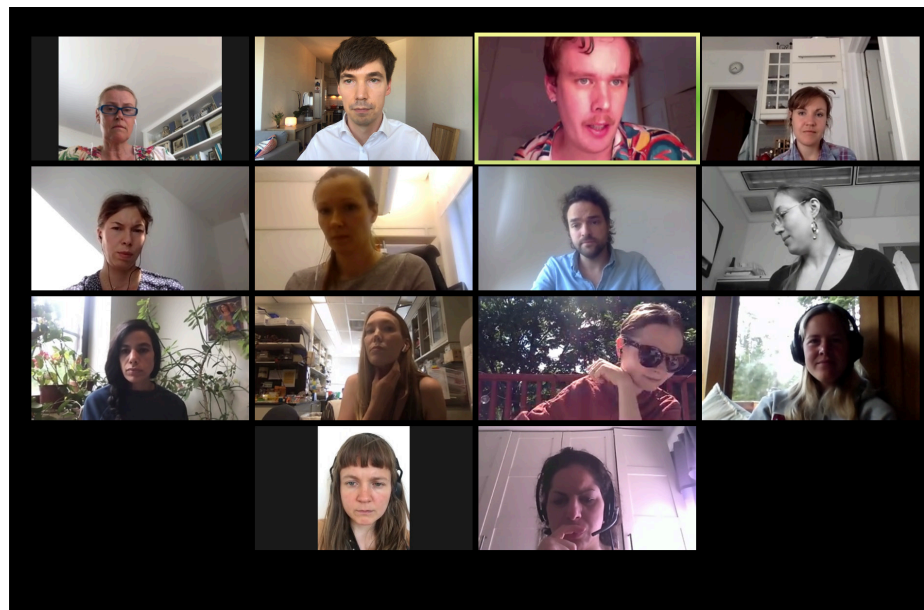
(studiestart 2021)
 Siri Larsson Regnström

Augustana College

(studiestart 2021)
 Erik Pettersson

Stiftelsen Nils Björkmans minnesfond

Cajsa Leffler

Under året hölls ett antal möten med stipendiater via Zoom.

Alumner i pressen 2020

Statsepidemiolog Anders Tegnell (matematikstudier, Indiana University of Pennsylvania, 1977) höll presskonferens och intervjuades i princip varje dag. Han var även värd för Sommar i P1.

DI.SE
Vaccin mot covid-19 enorm utmaning för logistiken
Utmaningen att snabbt och effektivt transportera och distribuera ut de coron...

Malin Parkler (Luther College 1992) är vd för Pfizer i Sverige och uttalade sig om logistiken för nya covid-19-vaccinet

Immunologen Petter Brodin (stipendiat, Stanford, medicin, 2012) har under året intervjuats om Covid-19. Han har även haft en internationellt samordnade roll

Dag Blanck (Augustana, 1976, ledamot av fullmäktige) var expertkommentator i TV och radio under den amerikanska valrörelsen. Dag Blanck är professor i Nordamerika-studier på Uppsala universitet och föreståndare för SINAS.

OMNI.SE
Uusmas Augustprisade bok om polarexpedition blir film
Författaren Bea Uusmas bok "Expeditionen – min kärlekshistoria", som Augus...

Bea Uusma (School of Visual Arts, grafisk design, 1994) har skrivit boken Expeditionen – min kärlekshistoria, som nu blir film. Här studerar hon textfragment.

Martin Hägglund (stipendiat, SUNY, litteraturvetenskap, 2003) var även värd för Sommar i P1. Hägglund är professor vid Yale University.

Stiftelsens organisation

Beskyddare

H.M. Konung Carl XVI Gustaf

Styrelse

Styrelse vald vid årsmötet 2020:

Christian Salamon

Ordförande

Magnus Sjöqvist

Förste vice ordförande

Håkan Ekström

Katarina Bonde

Mariana Burenstam Linder

Henrik Ekelund

Anders Flodström

Reinhold Gejjer

Lage Jonason

Jenny Jonsson

Magnus Nilsson

Olle Wästberg

Presidiet (styrelseordförande, förste och andre vice ordförande) utgör valnämnd och VD är sekreterare.

Ny i styrelsen är Magnus Nilsson, grundare av och arbetande styrelseordförande för Izettle.

Fullmäktige

Valda till 2021

Martin Börresen

Boel Flodgren

Lars Gårdö

Birgitta Johansson-Hedberg

Christina Lampe-Önnerud

Svante Lindqvist

Kenneth Macartney

Kay W Olson

Lisbet Rausing

Björn Savén

Elisabeth Tarras-Wahlberg

Lars Thunell

Udo Zander

Valda till 2022

Viveca Ax:son Johnson

Bengt Braun

Mariana Burenstam Linder

Claes Dahlbäck

Gustaf Douglas

Göran Ennerfelt

Sverker Johansson

Fredrik Lundberg

Rolf Lundén

Anders H Pers

Sten Westerberg

Olle Wästberg

Valda till 2023

Pär Arvidsson

Bengt Baron

Dag Blanck

Karin Forseke

Christer Fuglesang

Sven Hindrikes

Larry Leksell

Sture Lindmark

Anders Ljungh

Annika Rembe

Magnus Sjöqvist

Madeleine Sjöstedt

Hans T:son Söderström

Stipendiekommitté

(Graduate-, doktorand- och forskarstipendier)

Professor Anders Flodström

Ordförande

Direktör Bo Dimert

Professor Erling Norrby

Professor Daniel Tarschys

VD Anna Rosvall Stuart

Professor Tiina Rosenberg

(adjungerad)

Kommitté

(Augustana College, Il.)

Professor Dag Blanck

Studierektor Helena Törnkvist

VD Anna Rosvall Stuart

Håkan Ekström valdes in i styrelsen. Han är managing partner i Sverige för Odgers Berndtson. Han är college-stipendiet (SUNY, 1982).

Kommitté

(The Lawrenceville School)

Direktör Frances Broman

Direktör Patrik Engellau

VD Anna Rosvall Stuart

Kansli

Anna Rosvall Stuart

Verkställande direktör

Mattias Schulstad

Revision

Peter Nilsson

Auktoriserad revisor, PWC

Peter Danowsky

Advokat, Danowsky & Partners

Advokatbyrå

Elin Götling Christiansson

Auktoriserad revisor, PWC,

revisorssuppleant

Professor Kenth Skogsvik,

Handelshögskolan, Stockholm, revisorssuppleant

Ordförande Christian Salamon talar vid den inledande tillställningen för Sverige-Amerika Stiftelsens hundraårsjubileum, på amerikanska residenset i Stockholm.

H.M. Konung Carl XVI Gustaf är Sverige-Amerika Stiftelsens beskyddare.

Donationer till Sverige- Amerika Stiftelsen 2020

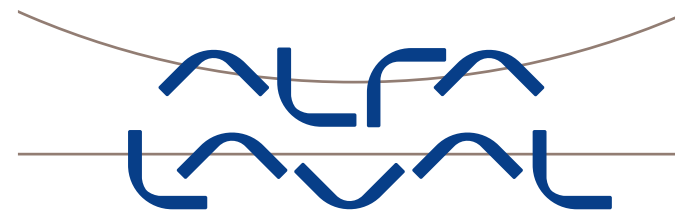
Donationer till stipendier

Elof Hanssons Stiftelse
Ingegerd och Viking Olov Björks
Stipendiefond
Anders H. Pers
Sten Westerberg
Tetra Laval
Stockholms Grosshandelssocietet
Peter Baldwin & Lisbet Rausing

Verksamhetsbidrag

Augustana College
Elof Hanssons Stiftelse
Alfa Laval
Handelsbanken
Sture Hedlund
Ingegerd & Viking Olov Björks
Stipendiefond
Jeanette & Harald Mix Stiftelse
Peter Baldwin & Lisbet Rausing
Riksbankens Jubileumsfond
Stena AB
Stockholms Grosshandelssocietet
Tetra Laval
Utbildningsdepartementet
Sten Westerberg

Samtliga medlemmar
i Sverige-Amerika
Stiftelsens styrelse

Handelsbanken

Styrelsens och verkställande direktörens berättelse 2020

Under Stiftelsens 101:a år

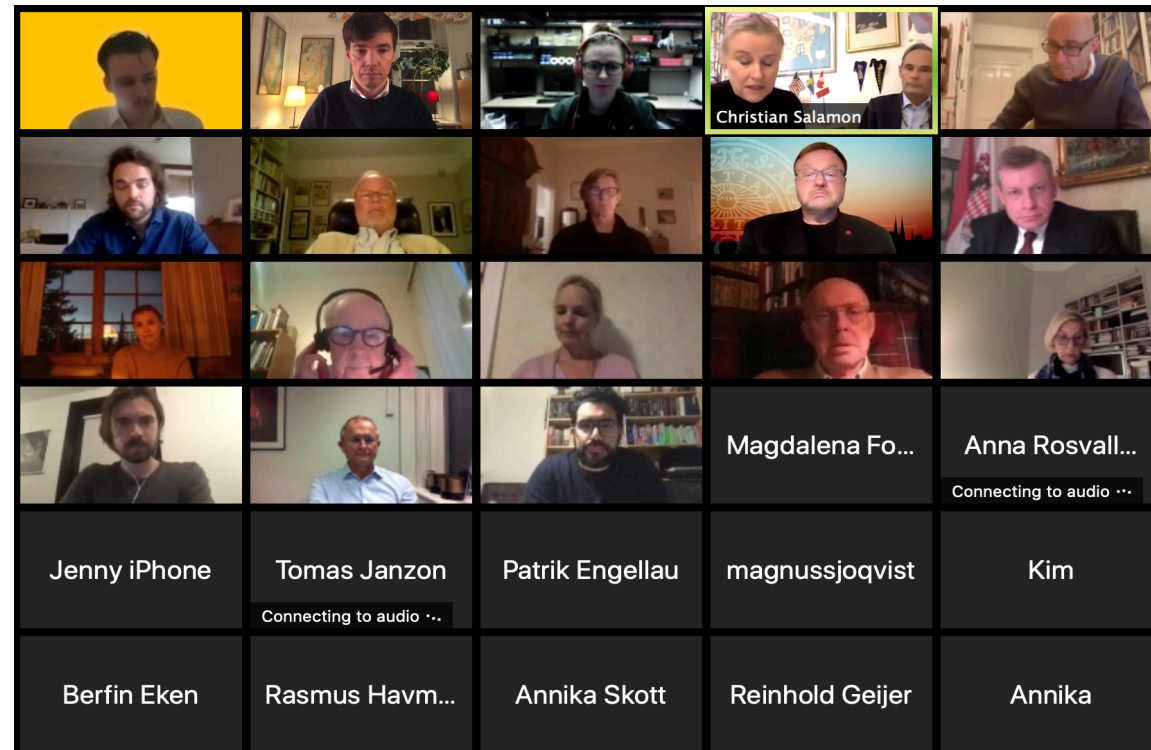
- Utsågs totalt 29 stipendiater för högre utbildning och forskning i USA och Kanada till ett sammanlagt värde av c:a 6,7 MSEK inklusive skolavgifter som nedan. Flera rekvisitioner sköts upp p.g.a. pandemin.
- Utsågs två stipendiater till Augustana College. En lämnade återbud och en beslöt att skjuta upp till höstterminen 2021. En gymnasist utsågs till stipendiat till The Lawrenceville School. Även hon sköt upp studiestart till höstterminen 2021 i samråd med skolan.

Händelser under året

Den 29 januari 2020 gavs en mottagning av Sveriges generalkonsulat i New York, på det svenska residenset. Kvällens program inleddes av generalkonsul Annika Rembe följt av Stiftelsens VD Anna Rosvall Stuart. Kvällens talare var filosofen och författaren Martin Hägglund (SUNY, 2003), idag fast anställd professor på Yale University. Martin Hägglund talade om sin nya bok "This Life" som under året även gavs ut på svenska och väckte mycket uppmärksamhet.

Martin Hägglund talar vid mottagningen för Sverige-Amerika Stiftelsen på svenska residenset i New York.

2020 års Homecoming hölls via Zoom.

I februari månad drabbades världen av pandemin covid-19, och resten av året utfördes Stiftelsens aktiviteter, sammanträden och möten digitalt. Arbetet på kansliet ställdes huvudsakligen om till hemarbete i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Digitala "kafferep" hölls regelbundet med årets stipendiater som stöd för de oväntade hinder som pandemin utgjorde.

Årsmötet genomfördes som en telefonkonferens den 23 april 2020, och med ett trettiotal närvarande. Vår höstaktivitet, "Homecoming", behandlade 2020 års amerikanska presidentval med Professor Dag Blanck och styrelseledamot Olle Wästberg som huvudtalare, flankerade av några stipendiater på plats i USA. Ett fyrtiotal slöt upp från sina skärmar.

Stipendieprogrammet

Utllysningen av 2020/21 års stipendier för studier på magister- och forskarnivå vid universitet i USA och Kanada resulterade i 73 ansökningar, varav 71 var behöriga att söka och av dem rankades 69 ansökanden av sakkunniga. De inkomna stipendieansökningarna har bedömts av 23 ämnessakkunniga vid svenska universitet och högskolor. Stiftelsens stipendiekommitté under ordförande professor Anders Flodström gjorde det slutliga urvalet varefter styrelsen fastställde stipendiatlistan för läsåret 2020/2021.

Stipendiekommittén utsåg för läsåret 2020/21 totalt 29 stipendiater, 17 kvinnor och 12 män. Av dem ska en stipendiat studera i Kanada. Medel till stipendier för läsåret 2020/21 erhöles från:

Sverige-Amerika Stiftelsens donationsstiftelser	SEK	2 500 000
Donationer från svenska företag och organisationer	SEK	2 000 000
Borgrättsfonderna	SEK	900 000
Thanks To Scandinavia	USD	40 000
samt donerade skolavgifter (tuition waivers)	ca USD	152 000

Efter avslutade studier eller forskning ska reserapport lämnas. Under året har 9 rapporter från tidigare stipendiater lämnats in. Rapporterna är skrivna både ur formell och personlig synvinkel och uttrycker mycket tacksamhet. Tillgång till världsledande auktoriteter från olika fakulteter liksom unik och dyrbar utrustning, skapandet av viktiga vetenskapliga nätverk inom den akademiska världen och, inte minst, upplevelsen av den nordamerikanska världen som även utanför akademien gör intryck för livet. Läs utdrag från reserapporter här i verksamhetsberättelsen.

Arvid Guterstam, postdoc-studier, Princeton University

Andra program

Under 2020 fick en svensk gymnasist Lawrenceville-stipendiet, som är ett stipendium på high school-nivå. Antalet sökande var 9. Studiestarten sköts upp till nästkommande läsår och därför utlystes inte något Lawrenceville-stipendium för studier 2021/22. Två stipendier delades ut till Augustana College för undergraduate studies. På grund av pandemin lämnade en av stipendiaterna återbud, och den andre sköt upp studiestart till 2021. Totalt fem ansökningar sändes till Stiftelsen. Stipendium från Nils Björkmans minnesfond delas ut varje år. Stipendium utdelades till en student från Halmstad. Inom ramen för Stiftelsen 1976 års fond för personutbyte mellan Sverige och Förenta Staterna tillåts årets två bidragsmottagare att, med anledning av pandemin, skjuta upp sina respektive vistelser till 2021.

Johanna Eriksson, master-studier, Stanford University

Styrelse, fullmäktige, revisorer och kansli

Styrelsen bestod av elva medlemmar år 2020 fram till årsmötet då ytterligare två styrelsemedlemmar invaldes: Håkan Ekström, Managing Partner på Odgers Berntson, och Stiftelsens alumn från SUNY 1982 för kandidatstudier. samt Magnus CW Nilsson, arbetande styrelseordförande och grundare av Izettle. Båda de två nya styrelsemedlemmarna har en examen från Handelshögskolan i Stockholm. Styrelsen hade sex protokollförda sammanträden under året.

Bahira Shahim, postdoc-studier, Columbia University

För 13 av fullmäktiges 39 ledamöter utgick mandatperioden år 2020. Britt-Marie Bertilsson och Ingegerd Palmer avstod omval, och Beate Sydhoff avled tidigare. Övriga ledamöter omvaldes och nyval av Christer Fuglesang, professor på KTH, Svenska institutets generaldirektör Marianne Sjöstedt och direktör Laurent "Larry" Leksell. Auktoriserad revisor har varit Peter Nilsson, PWC, revisorssuppleant har varit auktoriserad revisor Elin Götling Christiansson, PWC. Ordinarie internrevisor Advokat Peter Danowsky kvarstod liksom revisorssuppleant professor Kenth Skogsvik. Anna Rosvall Stuart är Stiftelsens VD, och hon har arbetat tillsammans med Mattias Schulstad på kansliet.

Ekonomi

Föreningen Sverige-Amerika Stiftelsen förvaltar fjorton anknutna donationsstiftelser. Varje stiftelse avger en egen årsredovisning. Familjen Mix Entreprenörstiftelse har egen årsredovisning och placeringspolicy.

Sverige-Amerika Stiftelsen drivs med begränsade ekonomiska resurser. Styrelse- och fullmäktige fullgör sina uppdrag utan ersättning. Detsamma gäller ledamöterna i Stiftelsens stipendiekommitté liksom det stora antalet sakkunniga som granskar stipendieansökningarna. Stiftelsen är beroende av donationer och bidrag från företag, organisationer och privatper-

soner. Stiftelsens styrelseledamöter har beslutat att själva alla vara givare till Stiftelsens verksamhet.

Under året kunde Stiftelsen besluta att dela ut stipendier till ett sammanlagt värde av c:a 6,7 MSEK (c:a 7 MSEK, år 2019) till 29 svenska studenter och forskare för högre studier i USA och Kanada (samt några yngre stipendiater med stipendium för skolavgift). Beslut ligger kvar i 12 månader för de stipendiater som skjutit upp studiestart p.g.a. pandemin. Stipendiedonatorer förväntas att bidra med 10% av stipendiebeloppet som ersättning till stiftelsens stipendie-administration.

Enligt regeringsbeslut gavs ett viktigt anslag till Sverige-Amerika Stiftelsen från Utbildningsdepartementet som verksamhetsstöd 2020. Bland annat tack vare detta går anslag från givare odelat till stipendieverksamheten.

Bidrag till Sverige-Amerika Stiftelsens verksamhet uppgick till c:a 1,3 MSEK (c:a 1,6 MSEK, samt jubileumsgåvor, ca 600 000 kr, år 2019).

Stiftelsen förvaltade vid 2020 års slut c:a 141,5 MSEK (139 MSEK, år 2019), en uppgång med 2,5 %. Placeringskommittén har sammanträtt kvar-talsvis. Familjen Mix Entreprenörstiftelse ingår inte in i samförvaltningen.

För enskilda medlemmar har årsavgiften under 2020 varit 150 kr. Avgiften för ständigt medlemskap har varit 2 250 kr. Stiftelsen uttrycker ett varmt tack till alla företag, stiftelser, organisationer och privatpersoner som genom stipendiedonationer, verksamhetsbidrag eller annan hjälp har gjort Sverige-Amerika Stiftelsens arbete möjligt under året.

Gravyr av Harvard College av Paul Revere, 1767. "A Westerly View of the Colledges in Cambridge New England," gravyr (efter Joseph Chadwick), av Paul Revere. Yale University Art Gallery, Mabel Brady Garvan Collection.

Harald Mix lämnar styrelsen efter 15 år

Harald Mix avgår från Sverige-Amerika Stiftelsens styrelse. Efter 15 år som styrelsemedlem och ordförande i placeringskommittén avgick Harald Mix på årsmötet 2020. Harald Mix är Stiftelsens College-alumn och studerade nationalekonomi och matematik på Brown University 1980, senare läste han en MBA på Harvard Business School.

I sitt arbete som ordförande i placeringskommittén har värdet av Stiftelsens kapital mer än fördubblats, samtidigt som stipendier och ytterligare medel delats

ut. Han har lett arbetet att uppdatera placeringspolicy och utforma en allokering inspirerad av "Yale-modell".

Förutom att vara en generös donator till Stiftelsens verksamhet har en egen stiftelse donerats till Sverige-Amerika Stiftelsen, "Familjen Mix Entreprenörsstiftelse", som hittills har delat ut ett tiotal stipendier till ett värde av ca 2,5MSEK. Flera företag har redan startats av f.d. Mix-stipendiater. Sverige-Amerika Stiftelsen är djupt tacksam för Harald Mix värdefulla insatser.

Harald Mix är en lysande förebild för unga svenska begåvningar. Här talar han på Sverige-Amerika Stiftelsens årsmöte 2012 på Handelshögskolan i Stockholm.

Harald Mix är grundare av Altor Equity Partners. Senaste tiden har hans nyskapande och visionära engagemang i Northvolt och H2 Green Steel stälverk i Boden rönt stort intresse i media.

Stiftelsens tillkomst, uppdrag och verksamhet

Sverige-Amerika Stiftelsen grundades i juni 1919 på initiativ av ett antal framstående svenska vetenskapsmän, industriledare, konstnärer och opinionsbildare. Bland grundarna och de första styrelseledamöterna kan nämnas Svante Arrhenius, Axel Ax:son Johnson, Hjalmar Branting, Selma Lagerlöf, Torgny Segerstedt, The Svedberg, Nathan Söderblom, Jacob Wallenberg och Anders Zorn.

Stiftelsens ändamål är enligt stadgarna "att arbeta för utvecklingen av förbindelserna mellan Sverige å ena samt Amerikas Förenta Stater och Kanada å andra sidan genom att främja utbytet av vetenskapliga, kulturella och praktiska erfarenheter mellan länderna och särskilt genom att till väl kvalificerade, företrädesvis yngre män och kvinnor utdela stipendier för forskning och högre studier i Amerikas Förenta Stater och Kanada."

Sverige-Amerika Stiftelsen är en icke vinstdrivande, ideell förening med tillstånd att kalla sig stiftelse. Sverige-Amerika Stiftelsen administrerar femton stiftelser och samförvaltar fjorton.

Dessa stiftelser är:

Stiftelsen Anders Zorns stipendiefond
 Stiftelsen Aseas stipendiefond
 Stiftelsen Kooperativa Förbundets stipendiefond
 Stiftelsen J Sigfrid Edströms stipendiefond
 Stiftelsen J P Seeburgs stipendiefond
 Stiftelsen Fritz O Fernströms stipendiefond
 Stiftelsen Hans Werthéns stipendiefond
 Stiftelsen Bergsingenjören Axel Ax:son Johnsons stipendiefond
 Stiftelsen Ernst O Eks fond
 Stiftelsen Roland Nilssons stipendiefond
 Stiftelsen Nils Björkmans minnesfond
 Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond*
 Stiftelsen Ingemar Dörfers Stipendiefond för studier vid Harvard GSAS eller College
 Stiftelsen 1976 års fond för personutbyte mellan Sverige och Förenta Staterna samt Familjen Mix Entreprenörsstiftelse

* Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond skall enligt stadgarna stödja och främja Sverige-Amerika Stiftelsens långsiktiga arbete. Avkastningen skall användas som ett ekonomiskt stöd till verksamheten.

Ett stipendium på high school-nivå delas ut till internatskolan The Lawrenceville School i New Jersey.

Stipendieprogrammet

Utdelning av stipendier för forskning och högre utbildning i USA och Kanada från Stiftelsens egna medel samt från andra stipendiefonder, privatpersoner eller företag.

Inom stipendieprogrammet har Sverige-Amerika Stiftelsen också svenska och amerikanska samarbeten. Dessa är:

- Borgrättsfonderna, som lyder under Riksmarskalksämberet. Varje år utlyser Borgrättsfonderna stipendier till vilka Sverige-Amerika Stiftelsen nominerar kandidater.
- Thanks To Scandinavia (New York). Varje år utlyser Thanks To Scandinavia stipendier som ett tack

till de skandinaviska länderna för deras insatser att rädda förföljda judar under andra världskriget. Sverige-Amerika Stiftelsen nominerar två kandidater om året.

Övrigt

Stipendier delas ut till Augustana College i Illinois. Ett stipendium på high school-nivå delas ut till internatskolan The Lawrenceville School i New Jersey. Nils Björkmans Minnesfond delar årligen ut ett litet stipendium. Motsvarande nordiska organisationer är Finland-Amerika Föreningarnas Förbund, Island-Amerika Förbundet samt Norge-Amerika Foreningen.

Stanford University, Palo Alto

Reserapporter från stipendiater

Eira Arb Zackrisson

Masterstudier, juridik
Columbia University in the of New York
New York, NY, USA

Fredrik Söderqvist

Doktorandstudier, industriell ekonomi
MIT
Cambridge, Massachusetts, USA

Patrik Johansson

Postdoc-studier, bioteknik,
Stanford University
Palo Alto, Kalifornien, USA

Per Ekman

Doktorandstudier, statsvetenskap
George Washington University
Washington, D.C., USA

Signe Svallfors

Doktorandstudier, sociologisk demografi
Columbia University in the of New York, New
York, NY, USA

Martin Brengdahl

Doktorandstudier, evolutionsgenetik
University of Toronto
Toronto, Kanada

Mikael Omstedt

Doktorandstudier, ekonomisk geografi
University of British Columbia
Vancouver, Kanada

Utdrag ur tre reserapporter 2020

Eira Arb Zackrisson

Masterstudier, juridik
Columbia Law School, New York,
NY, USA

Mina juridikstudier vid Columbia Law School kommer, utan tvekan, att ha förändrat mitt yrkesverksamma liv. Innan studierna hade jag arbetat inom rättssystemet, främst inom migration. Jag sökte mig till Columbia för att få nya verktyg att förändra – snarare än att upprätthålla – vad jag såg som systemets brister. Studierna överträffade mina förväntningar, och öppnade dessutom mina ögon för helt nya rättsområden.

Inom ramen för master of laws (LL.M) programmet hade jag möjlighet att välja kurser i princip helt fritt. Mitt program bestod mest av yrkesverksamma jurister från hela världen, men vi läste kurser tillsammans med amerikanska studenter under den senare delen av sin juristutbildning. Under första terminen läste jag dels mer traditionella och breda kurser som mänskliga rättigheter och internationell miljö rätt, dels smalare seminarierkurser som ”9/11, the Trump Administration and the Rights of Non-Citizens” och ”Labor Rights

in a Global Economy.” Nivån på undervisningen var mycket hög, både tack vare att de undervisades av världsledande professorer och jurister och tack vare det aktiva deltagandet från mina medstudenter. Vi besöktes också regelbundet av experter inom olika områden som gästföreläsare. T.ex. var Edward Snowden med på länk när ämnet visseblåsare behandlades i mänskliga rättigheter-kursen. Med sitt goda rykte och placering i New York lyckas Columbia dra till sig politiker, aktivister och FN-tjänstemän på genomresa, vilket var mycket berikande för min studietid.

Jag hade inte tidigare intresserat mig särskilt för arbetsrätt. Kursen ”Labor Rights in a Global Economy,” i vilken jag skrev en uppsats om svensk arbetskraftsinvandring, fick mig dock att nästan helt lägga om mitt schema. Mycket inspirerad av Professor Mark Barenberg valde jag att under andra terminen läsa amerikansk arbetsrätt och skrev dessutom en fristående uppsats för honom. Under termin två tog jag även kursen ”Law, Power, and Social Change,” i vilken seminarier om påverkansarbete varvades med praktik på organisationen Center for Popular Democracy i Brooklyn. Kursen gav mig verkligen många nya perspektiv på politik, juridik och makt, som jag är mycket glad

Edward Snowden besökte kursen i mänskliga rättigheter. Eira står på tur för att ställa en fråga.

att jag fick utveckla i både teori och praktik. Som jag upplevde det tilläts såväl kursutbudet som diskussionerna att vara mycket mer politiska än i Sverige. Vad som i Sverige upphöjs som objektiva, verkar där ses som okritiskt. Det har varit otroligt utvecklande, och uppfriskande, att få möjlighet att kritiskt diskutera rätten. Endast så kan vi komma på goda alternativ.

Så, på det stora hela, älskade jag skolan. Mitt år på Columbia Law School har varit det roligaste och mest intellektuellt stimulerande i mitt liv. Jag är mycket avundsjuk på mig själv augusti 2019 – när jag precis börjat! Skulle jag säga något negativt så är det nog att universitetet till viss del prioriterar sina affärsjuridiska studenter. Kursutbudet är större, deras karriärsrådgivning mycket seriösare och deras event

Halloween: Eira (enhörning) tillsammans med pojkvän ("Swedish Fish") på besök.

mer påkostade. Vi hade en fantastisk grupp av "Public Interest" studenter (allt utom affärsjuridik), men kände oss vid upprepade tillfällen som andra klassens studenter. Det är dock absolut ingen anledning att inte studera vid Columbia Law School för "public interest" studenter. Det finns gott utbud, standarden på själva utbildningen är mycket hög och placeringen i New York oslagbar. Men det kan vara bra att veta att engagemang för de frågor vi "public interest" studenter brunn för ibland syntes mer på universitetets sociala medier än på golvet.

Jag älskade också att bo i New York. Bara det är anledning nog att studera vid Columbia! Det är dock dyrt, vilket under mitt år förvärrades av att dollarn gått upp sedan jag gjort budgetar och sökt stipendier. De allra flesta bodde via skolan, det finns campusbostäder utspridda i närområdet, men jag hittade en lägenhet på 110:e gatan via en privat hyresvärd. [...] Jag letade ungefär en vecka och hade tur. Så det går verkligen, och det är nog inte alltför svårt att hitta ett rum i delad lägenhet, men det kan kräva en del tid och kraft. Campusbostäderna, å andra sidan, var rätt opersonliga men lätta att få. Några få bodde på södra Manhattan, men de allra flesta bodde runt campus precis som jag. Så även om skolan kanske inte ligger exakt där

allt händer, hände ändå det mesta där för mig.

Lång beskrivning av boende, men det säger något om New York – det är ett ständigt prat om hur och var man får bostad. New York är i övrigt underbart, lite sunkigare och mycket fler rätter än jag trodde, allt ackompanjerat av ett helt otroligt kultur- och uteliv, liksom mat och människor från världens alla hörn. Det var lätt att känna sig som någon slags New Yorker i alla fall för mig som älskar storstäder. Nästan alla kommer ju också någon annanstans ifrån. Själva LLM- programmet var också mycket socialt, och Columbia Law School anordnade en hel del i början som gjorde det lätt att skaffa kompisar.

Året blev dock, mitt i all denna eufori, inte riktigt som jag tänkt mig. När allt rullade på som bäst och med en kalender fullbokad med examensnedräkningsevent, teaterföreställningar och födelsedagar, slog coronapandemin till med full kraft. Ett par dagar innan spring-break, då jag planerat att åka till Mexico med 60 personer från programmet, slog COVID-19 till med full kraft. Utan möjlighet att egentligen säga hej då fick vi ett mail om att vi inte längre kunde komma tillbaka till skolan. President Trump meddelade ungefär samtidigt att gränserna mot Europa

Tillsammans med kurskamrater och vänner på Coney Island.

skulle stängas. Snart var hela New York i princip nedstängt. Många av mina nyfunna vänner satte sig direkt på plan till deras hemländer, och plötsligt var året slut i förtid. Jag var kvar i ungefär två veckor efter att New York (i princip) stängts ner. Dels hade jag nog en naiv föreställning om att det nog snart skulle vara över, dels var jag ännu inte redo att säga hej då till det liv och de vänner jag skaffat där borta.

Tillslut var det inget annat att göra än att acceptera att året var slut, och jag bokade en biljett hem. Fram till examen studerade vi på distans, vilket för min del innebar föreläsningar via Zoom fram till två på natten. Trots att detta inte ens närmelsevis går upp mot klassrumsundervisning gjorde verkligen professorerna det bästa av situationen, och jag fick med mig mycket även från detta. Mitt i allt det sorliga var det också rätt häftigt, att jag kunde sitta på Zoom och diskutera veckans läsning med mina vänner på länk från USA, Indien, Tyskland och Australien.

Jag har fortfarande ett tungt hjärta när jag tänker på hur allt slutade. Alla förväntningar jag hade inför slutet på terminen som aldrig fick infrias, all förlorad tid med mina vänner och alla dem jag aldrig hann säga hej då till. Samtidigt har detta

sorgliga avslut påmint mig om hur otroligt privilegierad jag är. Innan COVID-19 slog till, hade jag ett av mitt livs bästa år, och jag fick fortsätta min intellektuella resa även därefter – om än på distans. Vi fick också, via kursen i arbetsrätt, möjlighet att arbeta volontärt för några av de miljontals arbetare som blivit av med sina arbeten eller som arbetade utan skyddsutrustning. Så även om jag sörjer det som inte blev, så är jag framförallt tacksam. Tacksam för det jag fått uppleva, för allt jag lärt mig och alla jag träffat. Men mest av allt är jag kanske tacksam mot alla som trott på mig och gjort detta möjligt. Utan ekonomiskt stöd hade jag inte kunnat genomföra det här året. Stort tack Sverige-Amerika Stiftelsen och Borgrättsfonderna för att ni trodde på mig, och tilldelade mig ett stipendium. Mitt liv är för alltid förändrat, och det till det bättre. Jag hoppas att kunna förvalta detta förtroende genom att arbeta för dem som är mindre lyckat lottade, såväl under som efter denna pandemi.

Fredrik Söderqvist på plats.

Fredrik Söderqvist

Doktorandstudier, Industriell ekonomi
MIT, Cambridge, Massachusetts,
USA

Om MIT och livet i Cambridge (MA)

Jag gästforskade under en termin vid The Institute for Work and Employment Research (IWER), MIT Sloan School of Management från september 2019 till februari 2020.

Institutet bildades som "MIT Industrial Relations Section" 1937 och har sedan bildandet varit en viktig del i utvecklingen av det tvärdisciplinära forskningsfältet "industrial relations", vilket på svenska motsvarar forskning om partsrelationer

(fack- och arbetsgivare) och annan arbetsplatsnära forskning.

Min plats som gästforskare var säkrad redan ett och ett halvt år innan min planerade ankomst. Kanske på grund av den goda framförhållningen blev mycket av de konsulära spörsmålen åtgärdade i sista stund. Jag fick mina visumstämplat tre dagar innan flytten och detta berodde till stor del på eftersläpning från lärosätet. Min läxa från detta var att jag borde varit mer påstridig med påminnelser under våren.

Jag hyrde ett rum på knappt 12 kvadratmeter i en trea tillsammans med 3 andra män. Huset ligger ungefär 15 minuters promenad from MIT Sloan och Kendall Square. Rummet hittade jag via en facebook-annons

i en grupp för Harvard- och MIT-studenter. Även detta säkrades i sista minuten, men detta är tydligen helt enligt normen. Som 33 årig man som haft eget boende i snart 10 år var samboendet det jag oroade mig mest för trivselmässigt. Den svaga kronan samt det faktum att boendekostnaderna i Bostonområdet är tredje högsta i USA (efter New York och San Francisco) gjorde dock samboende till en nödvändig lösning. Det visade sig dock att hemmet, och inte mint rumskamraterna, blev en riktig vinstlott. Som med allt annat vänjer man sig relativt snabbt så länge de sociala förutsättningarna är goda. Mina rumskamrater jobbade alla på MIT Media Labs, och genom dem fick jag ett väldigt trevligt kontaktnät med forskare på deras institution. Vi lagade mycket mat, fixade fester, såg på film m.m. Alla tre har taiwanesiskt påbrå varför jag lärt mig mycket om det köket. Lärde även ut det bästa från svenska husmansklassikerna, d.v.s. rätter stekta i smör eller kokta i grädde.

Jag trivdes överlag bra i Boston, förutom allt elände som kan vara så påtagligt och synligt i det amerikanska samhället.

Jag har fått många vänner som jag fortfarande har kontakt med. Tillsammans med några av doktoranderna finns också konkreta idéer till gemensamma forskningsprojekt,

men som dessvärre ligger på is nu på grund av covid-19 pandemin. Det är inte osannolikt att idéerna inte känns lika relevanta längre i och med denna kris.

Förväntningar och rekommendation

Det är svårt att skriva något om förväntningarna. Jag åtog mig detta projekt i förhoppningen om att komma hem klokare och med en klarare bild över hur jag ska besvara de frågeställningar jag söker förklara i min avhandling. Sammanfattningsvis ville jag få ett bättre grepp om de teori och model-världar som beskriver partsmodeller.

Under första halvan av vistelsen kändes det som att jag stod långt från att komma närmre denna ambition. Detta tillskriver jag fullt normal doktorandångest, men också det som beskrivs som "impostor's syndrome" – alltså en känsla av att inte passa in eller platsa på ett prestigefyllt lärosäte. Efter ungefär halva tiden, och efter en mängd återvändsgränder i forskningen, hittade jag äntligen vad jag letat efter. Detta var resultatet av många formella och informella möten med mer eller mindre seniora forskare, utmärkta och inspirerande forskningsseminarier (det fanns ungefär 10 utmärkta att välja mellan varje lunch) och så självklart tillgång till ett utmärkt bibliotek som hade absolut allt vad jag kunde önska mig. Jag satt även med som "åhörare"

på en kurs i organisatorisk ekonomi (en matte-tung teorikurs) och höll i två gästföreläsningar om Sverige och svenska välfärdsmodellen (en på MIT och en på Tufts). Gästföreläsningarna blev bra tillfällen att kortfattat förklara min forskning. Avslutade läsåret med att presentera min forskning vid IWER:s tisdagsseminarium, som pågått sedan grundandet. Föredraget gick otroligt bra och blev en fin avslutning på denna tid.

Jag kan verkligen rekommendera fler som forskare inom nationalekonomi eller partsfrågor att forska vid IWER eller MIT Sloan. Denna excellensträvande akademisk miljö smittar verkligen av sig och har uppmanat till flit och kreativitet, men också lett till mycket självinsikt.

Forskningen

Forskningsfrågorna jag velat besvara rör maktodynamiken mellan arbetsgivare och arbetstagarare på arbetsplatsen. Inte minst när arbetsplatsens och arbetets natur förändras (t.ex. genom strukturomvandling). I Sverige regleras arbetsmarknaden i hög grad av kollektivavtalsförhandlingar mellan arbetsgivar- och arbetstagarparten på riksnivå, branschnivå och på den lokala arbetsplatsen. Då många är nyfikna på svenska modellen försöker jag synliggöra eller bryta ner den svenska partsmodellen till dess beståndsdelar för att få en bättre idé om hur den fungerar, samt var den fungerar mer

eller mindre bra.

Studier över hur den relativa maktbalansen (bargaining power) mellan parterna utvecklas över tid behöver se till utfall från tillhörande förhandlingsspel och hur dessa utvecklas. Vill vi skapa förståelse kring varför vi ser vissa utfall, t.ex. varför inkomstfördelningar blir alltmer skeva, behöver vi förstå förutsättningarna, målen och medlen för sådana förhandlingar. Detta gäller både för förhandlingar med eller utan fack- eller arbetsgivarförningars närvaro. Inom nationalekonomin modelleras sådana spel främst genom att studera enkelt kvantifierbara utfall från lön eller kapitalavkastning. Att enbart utgå från siffror sätter risker att begränsa analyser av förhandlingar på arbetsmarknaden och därmed underskatta förhandlingsmaktens fördelning mellan parterna.

Min forskning studerar ingångsvärdet och utfall från förhandlingar på arbetsmarknaden, där parterna förhandlar om regler, inte bara siffror. Förhandlingar kan vara individuella förhandlingar mellan arbetsgivare och arbetstagarare, eller kollektiva förhandlingar genom fack- eller arbetsgivarförningar. Detta kräver ett smidigt sätt att empiriskt studera utvecklingen av regler över tid. För att göra detta kan användas kontrakt som data, vilka är resultatet av förhandlingar. Skapandet och förändringar av regler blir därmed de beroende variabler som

följs över tid i min modell.

För att göra empiri av en stor mängd kontrakt (som består av stora textvolymmer) digitaliserar jag samtliga årgångar av svenska kollektivavtal inom en viss bransch i syfte att empiriskt följa regelutvecklingen över tid. I min avhandling utgår jag från Teknikavtalet mellan Verkstadsförbundet/ Teknikarbetsgivarna och dess fackförbundet från 1905 och framåt. Nyare avtal jämförs med äldre, vilket gör det möjligt att läsa av och koda förändringar i eller skapelser av regler under en avtalsrörelse. På detta sätt skapas en överblick över regeldynamiken i ett upprepat förhandlingsspel.

För att besvara frågor om varför regler skapas kan vi se till faktorer som påverkar maktbalansen mellan parterna. Detta inkluderar utveckling av medlemsantal i arbetsgivar- och arbetstagarförbundet, strejk- och lockout-data, förändringar i lagar som påverkar maktbalansen mellan parterna. Dessa faktorer utgör mina oberoende variabler. Vidare kan vi studera vilka avtalskrav endera parten går in i förhandlingarna med. Detta ger en idé om prioriteringar.

Metoden för att göra detta är utvecklad i Python och faller inom fältet datalingsvistik (natural language processing). En stor del av tiden i Boston gick åt till att lära mig detta programmeringsspråk och relevanta datalingsvistiska metoder.

Arbetet fortskrider hemma i Sverige och innebär mycket arkivgrävande, fotografering och digitalisering av relevanta avtal, samt programmering. Covid-19 pandemin har inneburit vissa förseningar på grund av nedstängda arkiv. Planen är dock att ha något färdigt på detta område under hösten 2020, givet att relevanta restriktioner lättas.

Fredrik Söderqvist upplever naturen.

Patrik Johansson

Postdoktorala studier, Bioteknik
Stanford University, Palo Alto, Kalifornien, USA

Under 2019/2020 har jag genomgått postdoktorala studier vid Stanford University med stöd från Sverige-Amerika Stiftelsen. Mitt forskningsprojekt var inriktat mot Alzheimers sjukdom, vilket är ett förlopp som drabbar kognitiv förmåga och är den främsta orsaken till demens hos äldre. Uppemot 50 miljoner människor över hela världen lever med Alzheimers, med stort lidande och enorma kostnader som följd eftersom dessa patienter behöver mycket vård och omsorg från samhället och anhöriga. Alzheimers är en molekylärt komplex sjukdom och förloppet är svårt att studera eftersom de flesta tekniker som kan appliceras på hjärnvävnad i allmänhet har begränsad upplösning och/eller kräver provpreparering som stör den molekylära bilden som är karakteristisk för sjukdomen. Vid Stanford University har jag varit verksam i Prof. Sarah Heilshorns grupp där vi har applicerat coherent anti-Stokes Raman scattering (CARS) mikroskopi i studier av hjärnvävnad från patienter med och utan Alzheimers. Utan externa kontrastmedel eller annan provpreparering har denna teknik hög kontrast för Raman-vibrationer, vilket ger en signatur som är specifik för den

molekylära uppsättningen i provet. Eftersom CARS är särskilt känslig för långa kolvätekedjor är den en mycket lämplig teknik för att undersöka lipid-dynamik i enskilda celler med högupplösning.

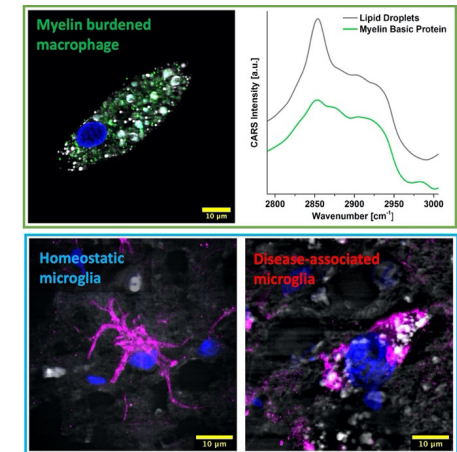
På senare tid har ett ökat intresse för mikroglia uppstått, vilket är hjärnans främsta immuncell ansvarig för att rensa myelin-fragment och med starkkoppling till riskfaktorer för Alzheimers. Med stigande ålder ökar risken för uppkomst av sjukdomsassocierade mikroglia, vilka har karakteristiska genuttryck, förändrad metabolism, och ackumulering av lipider. I samarbete med Prof. Tony Wyss-Coray har vi kombinerat fluorescensmikroskopi med spektral CARS för att identifiera olika typer av sjukdomsassocierade mikroglia i hjärnvävnad, vilka därmed kan korreleras med neuropatologiska markörer typiska för Alzheimers sjukdom. Vi har lovande preliminära data från makrofager (referens-celler utanför hjärnan med liknande funktion som mikroglia) samt hjärnvävnad från ålders-stigna patienter som indikerar att principen fungerar (Figur 1). Vi är övertygade att detta kommer att leda till en rad upptäckter som ger nya insikter i utvecklingen av Alzheimers och hur sjukdomen kan förebyggas och botas.

Jag är mycket tacksam för det stöd jag erhöll via Sverige-Amerika Stiftelsen från Ernst O Eks fond, vilket gav mig

möjligheten att dels applicera mina kunskaper från min doktorsutbildning och dels expandera min vetenskapliga horisont genom att engagera mig i biomedicinsk forskning vid ett av världens främsta universitet. Under min tid vid Stanford University har jag skapat nya kontakter i forskarvärlden och fått en erfarenhet för livet som kommer att ha en positiv inverkan på min framtida karriär. Utöver professionell utveckling har jag även skapat vänner för livet, sett nya platser i The Bay Area, och fått vara med om oförglömliga upplevelser. Jag har haft ynnesten att bo med olika rumskamrater på ett flertal orter i området: först ett hus i Los Altos Hills, därefter ett hus i Redwood City, och slutligen en lägenhet i San Francisco. Möjligheten att utforska ett flertal omgivningar har gett en intressant inblick i regionala kulturella och mikro-klimatologiska skillnader. Ett privat intresse för mig är långdistanslöpning och jag tog tillfället i akt och sprang ett maratonlopp utanför Los Angeles sent under hösten 2019. Senare, under våren och sommaren 2020, drabbades förstås världen av COVID-19, vilket delvis begränsade mina möjligheter att bedriva forskning och umgås med vänner eftersom Kalifornien stängde ner under några månader. Dock blev jag listad som "essential researcher", vilket gjorde att jag kunde fortsätta arbeta om än i begränsad form. De framsteg jag har gjort vid Stanford

University kommer att fortsätta under hösten, då jag har fått min position förlängd under några månader. Jag ser det som ett kvitto på att mitt arbete i gruppen har uppskattats, vilket förstås är upplyftande, men jag vill också framhäva att stödet från Sverige-Amerika Stiftelsen var en nödvändig dörr-öppnare för att få in foten.

Slutligen vill jag tacka alla mina medarbetare vid Stanford University, med särskilt omnämnande för Prof. Sarah Heilshorn (min chef), Adj. Prof. Annika Enejder (min handledare), Prof. Tony Wyss-Coray (samarbetspartner), och Dr. Michael Haney (närmsta medarbetare i projektet).

Den här typen av celler har Patrik studerat.

Sverige-Amerika Stiftelsen (Föreningen)

RESULTATRÄKNING SEK	2020-01-01 2020-12-31	2019-01-01 2019-12-31
Föreningens intäkter		
Medlemsavgifter	34 500	49 400
Insamlade stipendiemedel	1 233 000	1 225 000
Bidrag och gåvor	1 217 650	1 817 266
Övriga rörelseintäkter	631 668	500 350
Summa föreningens intäkter	3 116 818	3 592 016
Föreningens kostnader		
Utdelade stipendier	-1 233 000	-1 225 000
Övriga externa kostnader	-413 391	-1 110 837
Personalkostnader	-1 269 210	-1 422 499
Summa föreningens kostnader	-2 915 601	-3 758 336
Rörelseresultat	201 218	-166 320
Finansiella poster		
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar	479 339	448 268
Summa finansiella poster	479 339	448 268
Resultat efter finansiella poster	680 557	281 948
Årets resultat	680 557	281 948

Uppgifterna är ett utdrag ur Sverige-Amerika Stiftelsens årsredovisning. Årsredovisningen, liksom årsredovisningarna för de samförvaldade stiftelserna, finns att tillgå på Stiftelsens kansli.

Sverige-Amerika Stiftelsen (Föreningen)

BALANSRÄKNING SEK	2020-01-01 2020-12-31	2019-01-01 2019-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Andra långfristiga värdepappersinnehav	13 652 423	10 577 723
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>	13 652 423	10 577 723
Summa anläggningstillgångar	13 652 423	10 577 723
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Övriga fordringar	72 448	62 883
Förutbetalda kostn o upplupna intäkter	7 618	187 618
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>	80 066	250 501
<i>Kassa och bank</i>		
Kassa och bank	978 491	3 556 922
<i>Summa kassa och bank</i>	978 491	3 556 922
Summa omsättningstillgångar	1 058 557	3 807 423
Summa tillgångar	14 710 981	14 385 145
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
<i>Eget kapital vid räkenskapsårets början</i>	12 940 409	12 658 461
Årets resultat	680 557	281 948
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	13 620 966	12 940 409
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	-	34 306
Skatteskuld	-	26 932
Övriga skulder	67 179	67 941
Upplupna kostn o förutbetalda intäkter	1 022 836	1 315 557
Summa kortfristiga skulder	1 090 015	1 444 736
Summa eget kapital och skulder	14 710 981	14 385 145

Sverige-Amerika Stiftelsen (Föreningen)

SEK	2020	2019
Utdelade stipendier	1 233 000	1 225 000
Redovisat eget kapital	13 620 966	12 940 409
Marknadsvärde	22 466 108	21 110 556
Finansiella intäkter*	479 339	448 268

Sverige-Amerika Stiftelsen (Donationsstiftelsen)

2020	SEK		
	Utdelade stipendier	Redovisat eget kapital	Marknadsvärde
Stiftelsen Anders Zorns stip.fond	190 000	6 096 869	11 158 313
Stiftelsen Aseas stip.fond	105 000	3 624 357	6 615 326
Stiftelsen Kooperativa Förbundets stip.fond	110 000	3 363 058	6 148 145
Stiftelsen J Sigfrid Edströms stip.fond	105 000	3 035 316	5 550 555
Stiftelsen J P Seeburgs stip.fond	85 000	2 606 811	4 765 491
Stiftelsen Fritz O Fernströms stip.fond	90 000	2 721 807	4 975 755
Stiftelsen Hans Werthéns stip.fond	50 000	1 509 357	2 758 032
Stiftelsen Bergsing. A Ax:son Johnsons stip.fond	85 000	2 601 726	4 755 867
Stiftelsen Ernst O Eks fond	815 000	17 667 546	32 262 428
Stiftelsen Roland Nilssons stip.fond	770 000	9 212 339	16 864 207
Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond	50 000	3 591 400	6 569 723
Nils Björkmans minnesfond	2 000	170 215	310 693
Stiftelsen Ingemar Dörfer stip.fond	40 000	2 724 538	4 978 158
Stiftelsen 1976 års fond för personutbyte mellan Sverige och Förenade Staterna	-	4 426 707	8 059 029
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	2 497 000	63 352 045	115 771 722
Familjen Mix Entreprenörstiftelse	362 056	8 651 671**	14 513 097

Finansiella intäkter: 1 064 605

Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond skall enligt stadgarna stödja och främja Sverige-Amerika Stiftelsens långsiktiga arbete. Avkastningen skall användas som ett ekonomiskt stöd till verksamheten.

* Inklusivt realisationsresultat.

** Eget kapital till verkligt värde uppgår till SEK 14 875 153.

Sverige-Amerika Stiftelsen (Donationsstiftelsen)

2019	SEK		
	Utdelade stipendier	Redovisat eget kapital	Marknadsvärde
Stiftelsen Anders Zorns stip.fond	195 000	6 208 987	11 423 553
Stiftelsen Aseas stip.fond	120 000	3 682 871	6 765 175
Stiftelsen Kooperativa Förbundets stip.fond	114 000	3 429 825	6 299 964
Stiftelsen J Sigfrid Edströms stip.fond	95 000	3 101 349	5 693 402
Stiftelsen J P Seeburgs stip.fond	85 000	2 658 479	4 883 090
Stiftelsen Fritz O Fernströms stip.fond	90 000	2 776 970	5 099 756
Stiftelsen Hans Werthéns stip.fond	50 000	1 540 407	2 827 237
Stiftelsen Bergsing. A Ax:son Johnsons stip.fond	115 000	2 653 466	4 873 399
Stiftelsen Ernst O Eks fond	780 000	18 252 665	33 293 070
Stiftelsen Roland Nilssons stip.fond	70 000	9 862 189	17 747 657
Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond	50 000	3 626 636	6 664 385
Nils Björkmans minnesfond	2 500	171 482	314 760
Stiftelsen Ingemar Dörfer stip.fond	35 000	2 750 991	5 049 392
Stiftelsen 1976 års fond för personutbyte mellan Sverige och Förenade Staterna	100 000	4 408 569	8 113 318
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1 901 500	65 124 887	119 048 159
Familjen Mix Entreprenörstiftelse	423 300	8 598 923**	11 516 786
Finansiella intäkter: 1 353 757			

Stiftelsen Prins Bertils 80-årsfond skall enligt stadgarna stödja och främja Sverige-Amerika Stiftelsens långsiktiga arbete. Avkastningen skall användas som ett ekonomiskt stöd till verksamheten.

Revisionsberättelse

Till årsmötet i Sverige-Amerika
Stiftelsen, org.nr 802006-3676

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sverige-Amerika Stiftelsen för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalde revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktör som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningsla-

gen. Styrelsen och verkställande direktör ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktör för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar
Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använ-

der jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll..

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktör använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag

drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Sverige-Amerika Stiftelsen för år 2020.

Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktör ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktör som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktör i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen. Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 23 mars 2021

Peter Danowsky	Peter Nilsson
Förtroendevald revisor	Auktoriserad revisor

Ovan revisionsberättelse är en avskrift av revisionsberättelsen för den formella årsredovisningen för Sverige-Amerika Stiftelsen, 802006-3676. Den fullständiga formella årsredovisningen inklusive revisionsberättelse kan rekvideras från Sverige-Amerika Stiftelsen. Därutöver finns separata årsredovisningar och revisionsberättelser för respektive stiftelse.
